

Українські козаки – перші антикорупціонери та найкращі піхотинці. Частина II

iprosvita.com/ukrainski-kozaky-pershi-antikoruptsionery-ta-najkrashchi-pikhotyntsi-chastyna-ii

5 серпня 2020 р.

Чому козаків називали найкращими піхотинцями у Європі і навіть приписували їм наявність перших підводних човнів, про козаків-адміралів та їхніх відомих нащадків.

Продовження розповіді про феномен українського козацтва і його роль у створенні України як держави. Першу частину можна прочитати [тут](#).

Козаки – найкращі піхотинці у Європі

Про це без зайвої лірики, керуючись суто архівними документами, пише у своїх книгах “Україна-Русь у битві за “золоте яблуко” Європи” та “Українська звитяга у Віденській “битві народів” доктор історичних наук Тарас Чухліб:

“Король Речі Посполитої Ян III Собеський цінував Військо Запорозьке як найкращу піхоту, через її витривалість та вправність під час переправ через ріки та проходу лісами. Окрім того, Ян III Собеський, який наприкінці літа 1683 року, вирушав у похід до австрійської столиці Відня, аби звільнити його від турецької облоги, передбачав використання козацьких підрозділів...

...Один із найбільших дослідників Віденської битви польський історик Ян Віммер пише: “Собеський був великим речником набору запорозьких козаків, тому що розумів бойову вартість козаків”.

Козацька сотня в бою! Битва на Дикому Полі. Гравюра 1689 року. Взято зі сторінки Тараса Чухліба у Фейсбук

Козаків залучали до розвідувальних операцій і особливо у такій нелегкій військовій справі, як захоплення ворожих “язиків”. До речі, саме козаки звільнили сучасну Словаччину від турків у 1683 року.

Козаки мали власну численну флотилію

Українські козаки відігравали вирішальну роль у відвоюванні турецьких фортець на узбережжі Чорного моря.

За словами істориків, започатковував морські походи засновник першої Запорозької Січі – князь-козак Дмитро Вишневецький. Він спускався Дніпром до Чорного моря та штурмував колись Керченську протоку.

Дмитро Вишневецький – родовитий волинський магнат, який став легендарним козацьким отаманом Байдою; засновник Запорозької Січі

Одним з найвидатніших українських флотоводців у козацьку добу вважають Петра Сагайдачного. Про майстерність козаків ходили легенди, їм навіть приписували наявність підводних човнів.

“Козацька флотилія нараховувала близько 200 човнів і офіційно називалася “Чорноморська веслувальна флотилія”. Спочатку її очолював кошовий отаман Вірного козацтва Сидір Білий, а після його смерті у 1788 році – полковник Антон Головатий. Саме йому судилося стати тим українським адміралом, який допоміг

генералу російської армії Суворову завоювати Очаків, Ізмаїл, Аккерман, Мачин та Бендери. Головнокомандувач російською армією Григорій Потьомкін відзначав, що саме козацька флотилія змусила відступити турецькі галери на чолі з Гасан-пашею від Кінбурну”, – розповів доктор історичних наук Тарас Чухліб.

До речі, на честь вдалої оборони Кінбурну, посеред фортеці була збудована православна церква во славу козацької берегині – Покрови Пресвятої Богородиці, а також встановлено пам'ятник у формі увінчаної хрестом піраміди із зображенням ікони Покрови.

Українська козацька флотилія відвоювала Кінбурн, Хаджибей, Очаків, Березань та Ізмаїл в Османській імперії. Зображення зі сторінки Тараса Чухліба у Фейсбук

Кубанські козаки – прямі нащадки запорозьких

“Коли Катерина II зруйнувала Запорозьку Січ, козаки розділилися. Одні сформували Нову Січ – Задунайську на території Османської імперії. Інші – перейшли служити Російській імперії. Так і виникли козаки кубанські, донські, сибірські, поволзькі. Кубанське козацьке військо походить від Чорноморського козачого війська (колишніх запорізьких козаків), яке у 1794 р. переселили на Таманський півострів, землі поблизу р. Кубань та узбережжя Азовського моря. У 1860 р. Чорноморське козацьке військо перестало існувати, а з’явилося Кубанське, до складу останнього увійшли ще й кілька частин Кавказького лінійного війська. Однак основу Кубанського козацького війська становили етнічні українці.

Чорноморський козак. Зображення зі сторінки Тараса Чухліба у Фейсбук

Відомий український історик Т. Чухліб, коментуючи виникнення деяких з козацтв у Росії, розповів: “Донське і Кубанське козацтво виросло з Запорозького козацтва. Саме українські запорозькі козаки заснували, наприклад, столицю війська Донського Черкаськ. У XVI столітті черкасами називали українців. Тож саме українське запорозьке козацтво породило всі російські козацтва”.

За словами Тараса Чухліба, різниця між українськими козаками та російськими казакми насамперед у їхньому світогляді. Українські завжди боролися за інтереси народу, його незалежність та цілісність. А російські – за царя-батюшку.

До речі, тоді ж “до невпізнання було і спотворено українську топоніміку: Очуїв став “Ачуєво”», станиця Охтирська – “Ахтирской”, станицю Голубинку почали називати “Голубіцькой”, – зазначає у своїх працях старший науковий співробітник НБУВ імені В. І. Вернадського Сергій Полтавець.

Довідка

Сучасний Донбас –козацька земля

Переважна частина сучасного Донбасу у XVIII столітті входила до складу Запорозької Січі (“Вольностей Війська Запорозького Низового”), утворюючи Кальміуську і Єланецьку паланки. Центром Кальміуської паланки вважалося городище Домаха (тепер – Маріуполь). Водночас, північна частина Донеччини входила до складу Ізюмського полку Слобідської України.

Запорожцям належали й частково терени сучасної Ростовської області й Краснодарського краю Росії.

На території сучасної Ростовської області українців до голодомору 1632-1633 років було близько 60%. Ця етнічна структура зберігалася ще у 16-17 столітті.

Масове заселення цієї частини України росіянами розпочалося в епоху індустріалізації, коли у містах відкривалися великі заводи.

За однією із версій, одна із причин, чому Росія у 2014 році напала на Україну – прагнення, аби перемогла російська версія історії.

Козаки-піхотинці. Зображення з відкритих джерел

Козаки – перші жертви інформаційної війни

“Ще у XVII столітті, кажучи сучасною мовою, Москва вже намагалася нав’язати Україні “руський мир”. У той час вона це зробила, зокрема й шляхом фальсифікації Березневих статей. Насамперед статей було не одинадцять, а чотирнадцять. Вони кардинально різнилися від попередніх за своїм змістом. Зокрема узалежнення України від Москви помітно зміцнювалося”, – наголошує доктор історичних наук Ярослав Федорук.

Власне саме тоді можна говорити про початок інформаційної війни Московії проти України. “Наприклад, московські дипломати винайшли особливий спосіб прочитання дипломатичного листування – “переписування”. Як наслідок, маємо безліч “списків з білоруського (українського) письма” і безліч питань до того, як “переписувачі” трактували ті чи інші документи”, – пише у своїх дослідженнях Сергій Полтавець.

Цікаво

Відомі нащадки українських козаків

Гетьман Остап Гоголь. Впродовж 1675–1679 років гетьманом Правобережної України був Остап (Євстафій) Гоголь, якого вважають одним із пращурів великого письменника Миколи Гоголя. Похований Остап Гоголь у Межигірському монастирі, проте могила не збереглася: у 1930-х монастир знищили більшовики.

Згідно історичних розвідок Тараса Чухліба, мати М. Гоголя була далекою родичкою Івана Мазепи. І навіть мала медаль за формування козацьких полків у 1812 році.

Винахідник Федір Піроцький. Запустив перший у світі електричний трамвай, – нащадок давнього козацького роду із Полтавщини.

Родина Семеренків. Засновники цукрової імперії та наукового садівництва в Україні. Успішні підприємці. 10% із заробітку витрачали на розвиток української культури. Один із пращурів Семененків був козаком, який відмовився присягнути на вірність російській імператриці Катерині II.

Сергій Корольов. Основоположник практичної космонавтики Сергій Корольов, найсильніша людина світу **Іван Піддубний**, чю славу росіяни приписали собі, також були нащадками українських козаків.

Також з козацьких родин були великі українці – **Тарас Шевченко, Леся Українка.** А також **Михайло Драгоманов, Володимир Вернадський** та багато інших видатних діячів української культури.

У статті використано історичні розвідки сучасних українських істориків-дослідників козацької епохи – Тараса Чухліба, Ярослава Федорука, старшого наукового співробітника НБУВ ім. В. І. Вернадського Сергія Полтавця.